

Megjelenik hetenként kétszer:

csütörtökön és vasárnap

Felelős szerkesztő:

SZENDRŐI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Sopron, Háromhátér 3.

TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Előfizetési ár:

Egész évre . K 8.—
Fél évre. . . „ 4.—
Negyed évre. „ 2.—

Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetéseket a lap kiadóhivatala megegyezés szerint felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Lelkes sajtópártolást kérünk!*)

A katolikus társadalmi élet mindennapi keltegetője és föntartója a többi között bizonytalansággal a katolikus sajtó. Hogy mennyire fontos tényező mindennapi életünkben a katolikus sajtó, azt mindenki tudja, aki csak kissé is figyelemmel kíséri a társadalom különböző megnyilvánulásait. Senki sem tagadhatja, hogy a katolikus sajtó nálunk Magyarországon is kinőtt a gyermekcipőkből. Most már elég erőteljes férfivá fejlődött.

Ez az erőteljes, igazán királyi nemzetséghez tartozó férfiú becsülettel és igen lelkiismeretesen teljesíti fenséges hivatását. Igazán bámulatos és szívós akarattal áldotta meg őt az Ur. Csüggedést, elkeseredést, kétségbeesést nem akar ismerni, hanem titáni erőmegfeszítéssel lelkesen dolgozik tovább szent és nemes feladatán. Igen jól, tudatában van magasztos feladatának, amiértis bátran és hiven lelkesíti napról-napra olvasóközönségét minden igaz-, jó- és szépért. A jog-, becsületesség- és igaz-

*) Köszönettel vettük s örömmel közöljük a győri küsszeminárium spiritualis- és prefektusának ezt a szép, lelkes, fönnen szárnyaló cikkét — aki akar, tanulhat belőle!
Szerk.

ságért ernyedetlen rettentetlenséggel sikra száll; a hazugságot, a rútat és nemtelent pedig mindig keményen elítéli.

Határtalan türelemmel folyton éberesztgeti az undorító önzésbe belefult emberiségnek szunnyadó nemeslelkűségét, fejleszt a hithideg és szeretetlen szivekben a boldogító hit fényét és a krisztusi szeretet melegét és megerősíti a helyes erkölcsi érzéket sok ingadozó és különböző erkölcsi aberrációkhoz hajló lelkekben. Az igazán keresztény és elpusztíthatatlan erkölcsi törvény érdekében örömmel harcol és ilyformán folytonos uttörője az igazi keresztény kultúrának, melyet igaz, mély vallásosság nélkül nem is tud magának elképzelni. Hűségesen terjeszti a keresztény felebaráti szeretetet: a valódi humanizmust, mely oly sok boldogságot képes megteremteni a társadalomban.

Bámulatos kitartással és vastürelemmel védi Krisztus Egyházát minden rágalom és gúny ellen, mellyel „felvilágosodott korunk“ nagyobb szégyenére, az emberiség e nagy jóltevőjét számtalanszor illetik. Isten szent ügyét és az emberiség érdekeit igazán és komolyan felkarolja és ebben a kipró-

bált irányban kötelességszerűen tovább dolgozik. E nehéz és kényelmetlen utról nem engedi magát letériteni, a másutt sokszor bevált terrorizálástól sohasem ijed meg. Kicsinyes emberi érdekek, melyek a katolikus világban is már oly sok és nagy károkat okoztak, mindig távol állanak tőle. A meghunyászkodó emberi félelmet nem akarja elsajátítani, azért komoly erélyességgel küzd e veszedelmes emberi gyarlóság ellen. Korunknak nagy panasza, hogy igen kevés jellemes férfi található sorainkban. Nos, az erős férfi: a katolikus sajtó, egyik legszebb feladatának ismeri, hogy valódi férfijellemeket képezzen, akik szívüket és eszüket mindig helyesen és bátran tudják használni.

Ezt az erős férfiut: *a katolikus sajtót, mivel oly magasztos missziót teljesít, minő az igazság és jog, valódi humanizmus és szabadság, keresztény kultúra és igazi magvas tudománnyal egybekötött őszinte vallásosság terjesztése, ne hagyjuk magára!* A katolikus sajtót, amint ujságjaiban, folyóirataiban, röpirataiban és könyveiben előttünk megjelenik, édesmindnyájunknak negative és pozitive

Kép a szomszédból.

El nem vitázható tény, hogy ezen háborunkkal a honszeretet és keresztény irgalmasság egybeforrottak, s azért e háború a különféle súlyos csapások mellett a vallásos kereszténységnek sok fölemelő megnyilatkozásával szolgál s annak: sokoldalú, tiszteletreméltó, nemes gyümölcsseit termi. Fényes bizonyítéka ez azon igazságnak: hogy aki, vagy akik a vallástól és a kereszténységtől akarják megfosztani a nemzetet (mint hitetlen tudósok, budapesti „mi tudósok“, szabadkőművesek és ugynev. szabadgondolkodók s szociáldemokrata vezetőségek), azok a legedesebb s legigazibb életvigaszt akarják tőle elrabolni, s a kik Krisztus Urunk ellen támadnak, azok édes magyar hazánknak s igaz lelki kulturánknak is az ellenségei.

Sok fölemelő jelenetnek s megnyilatkozásnak voltak itt Sopronban is a sebesült katonák kórházaiban tanui azok, akik ott megfordultak. Az irgalmasság kis kertjévé változott át Sopron városa is. De lássunk

egy hűséges jelentés alapján az ausztriai Baden-ről, ahol szintén küzdő hőseink és sebesült honfitársaink a keresztény szeretet ápolójai, — egy kis fényképet. Esetleg tanulunk is belőle valamit.

Badenben vagy 28 katonakórházban magyar, román, cseh, szlovén, horvát, lengyel és bosnyák sebesült katonák fekszenek. Anyagi ellátásukra és ápolásukra nagy gondot fordít az egész városi kath. társadalom. Kiváló példaképe az önfeláldozó, gyöngéd figyemét mindenre kiterjesztő buzgalomnak maga a városplebános. Ideje, vagyona, szíve úgyszólván teljesen a sebesülteké és a menekülteké.

Igen sokaknak a lelkébe kitérülhetetlenül vésődött az a jelenet: mikor karácsony előtt a sebesült katonák, — (akik tehették) — négyes sorban vonultak a templomba szent gyónáshoz és mily jámborul, ájtatosan, benső összeszedettséggel és sokan könnyel a szemükben járultak a szent áldozáshoz, a kik a harcmezőn véres, hadi munkát végeztek! Vannak itt katonák, akik minden vasár- és ünnepnap megáldoznak, sőt olyanok is, kik naponként járulnak a szent áldozáshoz. Az Ur Jézus, a békesség feje-

delme az vigaszuk és erősítőjük. A fekvő sebesülteket a betegágyon gyóntatták és áldoztatták meg.

Hogy körülveszik gyakran a városplebános gyóntatószékét! Ha felgyógyultak, mielőtt elutaznak, meggyónnak, megáldoznak s azután hozzá mennek elbucsuzni. Látogatásai alkalmával mily őszintén tárják fel előtte, mi nyomja lelküket, szívüket. Többen tartották ott esküvőjüket, a kiknek előbb több akadályuk volt, sőt már néhány gyermekük is. A szükséges engedélyt és iratokat ő szerezte be, sőt volt olyan eset is, hogy ő fizette a menyasszony utiköltését fel a magyar alföldről. De látni kellene azt az örömet, melyet az ily keresztény irgalmasság bennük felidéz! Hogy megszerítik szent vallásukat s Azt, a ki az égből a földre hozta Isten országát: az édes Jézust!

Menekültek is vannak Badenben szép számmal, főleg katolikus lengyelek. Az egyik lengyel pap, theologia doktora épen a filiális község iskolájában végezte a hitoktatást, mikor az oroszok bevonultak az anyaközségbe, ahová vissza nem térhetett s csak a rajta levő ruhával, minden pénz

▼ Szalámit, sajtót, akácmézest, Pilseni Bürgerbräu-sört, mindenféle gyümölcsnedvet a legjobb minőségben jutányos árban ajánl ▼

Gruber János

csemegekereskedő

Megyei telefon 375.

Sopron, Várkerület 107/a szám. ▼

komolyan pártolnunk kell. Negative azzal, hogy ellenfeink ujságjaira, könyveire soha pénzt nem költünk, pozitíve pedig azzal, hogy katolikus lapokra, folyóiratokra állandóan előfizetünk, kizárólag csak katolikus vállalatok (pl.: Szent István Társulat, stb.) kiadványaiból, könyveiből rendelünk.

„Itt tenni kell valamit“ lehet bátran felkiáltani kollegámmal a sajtópártolást illetően is. A katolikus papok, tanítók, kongregánisták és általában katolikus népünk őszinte barátai, igen-igen sokat tehetnek ezen a nemes téren. Ha nagyobb igényű országos katolikus napilapra van szükség, ajánljuk mindenkinek — első sorban azonban mindmagunk járassuk — a derék és elvhű „Alkotmányt“, a népszerű rétegeinek pedig ajánljuk az Új Lapot, Népujságot, Új Életet stb.

Legyünk bátor és állhatatos terjesztői a katolikus ujságoknak és könyveknek! Ugy gondolom, hogy ez a mi szent és szigorú kötelességünk, különösen napjainkban, amikor az igazság és a hamisság oly veszedelmes és elkeseredett harcot vív egymással és mikor e rettenetes világháború is oly kézzelfoghatóan bizonyítja a katolikus sajtó fontosságát...

Nagelreiter Alajos dr.

Csendes farsang.

Régen, nagyon régen volt a magyaroknak oly csendes és szomorú farsangja, mint a mostani.

Béke idejében a fiatalság szinte türelmetlenül várja az ádvent elmúlásával a vizeskereszt eléréését, hogy a bekövetkezett farsangban tartandó multságokra a szükséges intézkedéseket megtegye.

Ilyenkor megdobbannak a leányszívek is félős vergődéssel, tiszta pirulással almok

nélkül menekülhetett s jutott ide. A városplebános teljesen gondjába vette őt. Van még három lengyel pap, s valamennyien segédkeznek a lelképásztorkodásban, főleg a sebesült katonák gondozásában. A lengyelek anyanyelvükön tarthatják istentiszteletüket. Egy sebesült lengyel katona játszik az orgonán, lengyel sebesült bajtársai énekelnek s a sebesült generálisuk velük együtt énekel. Mily megható látvány, hogy azok, akiknek a hazaszeretben egybe forrott a szívük a legkeményebb harci tűzben, együttes vallásos lelkesedéssel dicsőítik istenházában a jó Istent! A többiek között ebből is láthatjuk, mily föltétlenül helyes apostoli királyunknak s főfőbb Hadurunknak az az intézkedése, hogy a katonatisztek nem lehetnek a szabadkőműves páholyok és titkos egyesületek tagjai, — de néhány évvel ezelőtt szívesen megengedte, hogy a kath. tisztek, ha vallásos szívök odavonzáná őket, bátran beléphetnek az Urak Máriakongregációjába. Igen is, Krisztus Jézus vallása nemesít, erkölcsi erővel tölti meg az embert, hasznos honpolgárrá és bátor harciává avatja. Érdemes tehát vallásosan élni, érdemes a keresztény irgalmasság cselekedeteit gyakorolni. Igen, ez ad erőt, hogy törhetetlen lelkiülettel viselhesük e világháború borzalmát és csapásait s megfogya bár, de törve nem, folytathassuk a győzelem után munkánkat, édes hazánk igaz jólétével egybeforrt keresztény kultúránk javára.

Csukovits János.

suhannak keresztül a leányszobákon fényes lovagokról, akik aranyos hintóban jönnek el értük egy karnevális, behavazott téli estén. Ezuttal azonban ezek a szép álmok is elmaradnak. Most az ágyuk muzsikálnak vad indulókat a messze határon túl. A lovagok, akik táncolni szoktak, künn a lövőárkokban emlékeznek elmúlt farsangokról és a szép leányok helyett a halállal néznek szembe. Azok a leányok pedig, akik máskor mint bálkirálynők szerepelnek, a katonáknak kötnék meleg ruhaneműt vagy a jótékony intézetek szolgálatában állva, a sebesültek ápolásával foglalkoznak. A mai viszonyok között nem is számíthatunk nagyobb táncestélyekre a farsang alatt, legfeljebb rendeznek majd kisebb házi multságokat igen gyér számmal és a nyilvánosság kizárásával.

De ne is legyenek az idén fényesen kivilágítva a báltermek és ne csapongjon azokban a vidámság. Némuljanak el a zenekarok. A jelenlegi farsangban a virágok változzanak kenyérré; a táncból legyen munkás energia a társadalom, főként pedig vitézül harcoló katonáink javára. A selyem és ékszerek tömege helyett a jótettek és az adakozó bőkezűség varázsolja ragyogóvá a farsangnak színeit és örömeit.

Legyen az idén a farsang olyan, mint a gyermekét tápláló anya mosolya: enyhe, derűs, meleg, világos, biztató. Akiknek módjukban van összejönni, ám jöjjenek össze, ürítsenek egy pohár bort; a fiatalok kerekedjenek táncra; az öregek beszélgessenek a multról, amely százszor szebb a jelennél és bizzanak a boldog jövőben.

Az a farsang azonban, amely máskor kihívó mosollyal állott a nyilvánosság előtt és nagy hangon invitálta az embereket karjai közé, — ez a farsang az idén ne mutassa magát. Meg is vagyunk győződve róla, hogy az egész országban csendes lesz a farsang. Mert mikor a csataterék víziói usznak itt a levegőben, özvegyek lelkében megfagyott zokogás ül, árvák színtelen ajkáról fájdalom panaszok kelnek: ebben a környezetben nincs helye a vidám farsangnak. A nemzet tragikus erőfeszítésének nagy történelmi napjaiban visszatetsző sértés lenne a közérzület ellen a vidám mulatozás. De — mint már fentebb is említve volt — nem is lehet. Hiszen a fürge táncosoknak most a csatateréken van a helyük és ha a nőknek van vidám mosolyuk a szomorúság ezen napjaiban, akkor pazarolják azt a sebesültek, árvák és özvegyek vigasztalására.

Háborus ez az év minden ízében és háborus volta abban is megnyilvánul, hogy hiába van még a farsang is és akármit mond a naptári hagyomány, nem lesz farsang. Eddig csak Hamvazószerdán szoktuk Karnevált elsíratni, most már az elején megszólaltak a kimulást hirdető lélekharangok. A farsang az ifjú szívek tréfálkozó derűjéből táplálkozott; ezek az ifjú szívek most is dobognak ugyan, de a farsangolás vigasága a mai világrengető események között elnémul, mert a táncok nem a fényárban uszó báltermekben, hanem a mérhetetlen csatateréken folynak és viharzanak.

Ámde a csendes farsang miatt ne maradjon ki a jótékonyosság, amelyet farsang ideje alatt szoktak gyakorolni. Azt a farsangi jótékonyosságot, ami máskor selyemsuhogás és az ékszerek szemképráztató villogása között juttatott adományokat a jótékonyosságra, — a háború jótékonyasága váltsa fel. A vagyontokat felemészítő bál toalettek árából milyen sok könnyet lehet letörölni, az ékszerek roppant árából milyen kiapadhatatlan segélyforrás nyitható komoly társadalmi akció számára.

Az ideai farsang szomorú sorsáért csak az nyújthat némi vigasztalást, hogy a jövő évben, amikor kétségtelenül beáll a béke és a nyugalom, kellő kárpótlást nyerhetnek a fiatalok, mert akkor a husvét a legkésőbbi terminusára, vagyis április 23-ikára esik,

ami azt jelenti, hogy a jövő évi farsang 64 napig tart.

Ne busuljanak tehát a farsang rajongói hívei. Amit az idén tartozó hazafias számba menő kötelességek miatt elmulasztottak, azt az ideális béke napjaiban, amikor a vidámság lesz majd hazafias kötelesség, — bőven helyreüthetik. Mert bizunk a magyarok isteneiben, hogy lesz még egyszer nagy és vig farsang a világon!

A világháború.

Az orosz harctérről.

Hivatalos jelentés. Január 28-án. Az ellenségtől immár a Nagyg völgyét is megtisztítottuk. Az ellenség, amely ebben a völgyben az Ökörmezőtől északra fekvő területig nagyobb erővel nyomult elő, tegnap utolsó, jól megerősített állásait kénytelen volt feladni. Toronyát elfoglaltuk és az üldözésben Wyszkiwicz jutottunk, ahol a harc az ellenséges utóvédek ellen újból megkezdődött. A Vezérszállástól északra fekvő magaslatokon és Volócnál az oroszok nagyobb erősítések harcbevételével még egyszer megkísérelték, hogy elvesztett főhadállásukat visszaszerjék, de visszavetettük őket és eközben 700 foglyot és 5 gépfegyvert vesztek.

A kárpáti arcvonal többi részén a helyzet lényegesen nem változott. A Nagyg völgyétől keletre nyugalom van.

Nyugat-Galiciában és Lengyelországtüzérségi harcok és kisebb akciók folynak. Höfer altábornagy.

Az oroszok visszavonulása Bukovinában.

Bukarest, jan. 29. A román határról, Mamornicából és Burdujeniből érkező jelentések szerint az oroszoknak az a törekvése, hogy a Kárpátok erdélyi szorosait elfoglalhassák, végleg meghiusítottnak tekinthető. Többszörös rendkívüli veszteségekkel járó kísérletezések után az oroszok megkezdtek a visszavonulást. Az orosz hadbiztonság már utban van Cernovic felé. Nap-nap után érkeznek ugyan megerősítések, de a jakobénii vereség után az új orosz csapatok közbelépésétől már nem sokat várnak.

Bukarest, jan. 29. Burdujeniből jelentik az „Adeverul“-nak: Ickaniból érkezett emberek jelentik, hogy csütörtökön délután öt órakor Szucsaván keresztül robogott egy gépkocsi négy orosz tiszttel, akik csak egy pillanatra szálltak ki és elrendelték a postahivatal kiürítését. Az oroszok helyzete a bukovinai hegyekben veszélyben van.

Az oroszok segítséget várnak.

Beszterce, jan. 28. Bukovinában minden akció megszűnt és most a teljes nyugalom csöndje köszöntött be. Az ellenséges csapatok állanak, rendezkednek és a jelek szerint erősítéseket várnak, jöllehet mind a három döntő ütközetben: Jakobéninél, Kirlibabánál és Dél-Bukovinában a román határ mellett levő Kolbutálnál egyaránt tulerőben voltak. Tulerejük különösen Jakobéninél még az aránytalanság mértékét is meghaladta, a mi csapataink hősiességét és a vezetőség kiválóságát mindennél jobban igazolja.

A toronyai győzelem.

Ökörmező, jan. 29. A toronyai vonalon az oroszok visszavonulásuk alkalmával felrobbantották a Nagyág folyón a Vízköz fölötti vashidat. Csapatunk előnyomulását ez sem akadályozta meg, mert a víz itt olyan sekély, hogy ágyuinkat könnyen át lehetett szállítani. Utászaink azonkívül hidat is vertek a folyón. Csapatunk folytatják az ellenség üldözését.

Csapatunk nagy sikere a Nida mentén.

Pétervárról jelentik: A „Novoje Vremja“ jelentése szerint az osztrák és magyar csapatok Andrejevnel, a Nidától nyugatra jelentős eredményt értek el. Sikertült nekik, az oroszok heves ellentállásának dacára. Andrejev városától északra különböző magaslati vonalakat elfoglalniok, melyek a Nida egész völgyét uralják. Az osztrákok és magyarok több ütegből álló nehéz tüzérséget állítottak itt fel és bombázzák az oroszokra nézve rendkívül fontos kielcei vasúti vonalat.

Az oroszok jelentése a kárpáti vereségükről.

Berlin, jan. 29. Az orosz frontról érkező jelentések szerint, az Ungmegyében előnyomuló orosz csapatok leküzdhetetlen nehézségekre találtak. Az állandóan kedvezőtlen időjárás az országutakat mocsarakká változtatta.

Varsó felé.

A „Daily News“ tudósítója jelenti Varsóból: A fagy beálltával a német utászcsapatok erősen dolgoznak a folyóknál, hogy azok befagyását megakadályozzák. Gránátokkal robbantják a jeget.

Ágyuharc Cattaro és a Lovcen között.

Amsterdam, jan. 29. Január 21-ikén az osztrákok heves tüzérségi támadást intéztek a montenegróiaknak a Lovcen hegyen lévő pozícióik ellen. A tüzérségi támadásban Cattaro erődei vettek részt.

Az ágyuzás egész nap tartott, de lényeges kárt nem okozott a pozíciókban.

Igen öröndetes, hogy az entente, mely hónapokkal ezelőtt Cattaro ostromáról hihetetlen eredményeket kürtölt világgá, most maga beismeri, hogy Cattaro érintetlenül áll és tüzérségünk támadja a montenegróiakat.

„Az entente elvesztette Romániát.“

Bukarest, január 29. A moszkvai Russkoje Slovo hosszú cikket ír arról, hogy a hármass entente hatalmai elvesztették Romániát. Így szól többek közt a cikk: A dolog ekként áll: Románia feltétlenül semleges marad, mert 1. Románia Olaszországgal egyetértőleg jár el, már pedig nincs hatalom, amely rábírhathná Olaszországot, hogy a német birodalom és az osztrák-magyar monarchia ellen forduljon. 2. mert Románia érdeke ellen való volna, hogy most a központi hatalmak ellen támadjon, mikor azok még erejüknek teljességében vannak. Az orosz diplomácia tehát olyan vereséget szenvedett, mint volt a mukdeni vereség. A hadisarc kutba esett. Az entente elvesztette Romániát.

Ismét elpusztult három angol gőzös.

London, január 30. — („M. T. I.“) A 4500 tonnás „Potars“ nevű angol gőzös nem érkezett meg. Valószínűnek tartják, hogy a „Kronprinz Wilhelm“ német cirkáló süllyesztette el. Azt hiszik, hogy a „Therese Heiman“ és a „Gleen Morven“ gőzösök az Északi-tengeren aknába ütköztek és elsüllyedtek.

Az új perrendtartás.

A soproni ügyvédszövetség, mint jelentettük, a polgári perrendtartásból sorozatos előadásokat tart, melyre az i. t. jogászközönséget tisztelettel meghívja. Az előadások a soproni törvényházban, a kir. törvényszék büntető tanácsstermében (I. em. 46) lesznek az alábbi sorrendben mindenkor délután 4 órakor megtartva.

1. Február 6: Hatáskör és illetékesség. Külföldi ítéletek érvényessége. Előadó: Dr. Schwartz Sándor ügyvéd.

2. Február 13: Peralapítás. Tárgyalás az első folyamodású bíróság előtt. Előadó: W r c h o v s z k y Károly dr. vezető kir. járásbíró.

3. Február 20: Bizonyítási elvek. Tanúk. Eskü alatti kihallgatás. Szemle. Szakértők. Előadó: D o m o n k o s Sándor kir. törvényszéki bíró.

4. Február 27: Okiratok. A perbeli mulasztás. Előadó: Stricker Jakab dr. ügyvéd.

5. Március 6: Ügyvédek és a velük kapcsolatos rendelkezések. Előadó: Östör József dr., ügyvéd.

6. Március 13: Fellebezési eljárás. Előadó: Stengl Antal dr. törvényszéki bíró.

7. Március 20: Felülvizsgálat. Előadó: Héring Zsigmond ügyvéd.

8. Március 27: A közjogi jellegű külön-eljárások. (Házassági, törvényességi, gondnoksági stb.) Előadó: Weiler Béla dr. ügyvéd.

9. Március 30: Külön eljárások a vissza-helyezési és határperekben, bérleti ügyekben. Meghagyásos eljárás. Előadó: Brunner Emil dr. ügyvéd.

Hirek.

Fetser Antal, — dr. Giesswein Sándorhoz. A győri Tanügyi Tanács benső ragaszkodással az első között üdvözölte Fetser Antal nagyváradi c. püspököt győri püspökké történt legkegyelmesebb kinevezése alkalmából.

Fetser püspök az üdözlésre az alábbi levelet intézte dr. Giesswein Sándor egyházi elnökhöz:

„Méltóságos és főtisztelendő Egyházi Elnök Ur! Az Országos Katholikus Tanügyi Tanács nevében Méltóságoddal élén a kiváló vezetőség által küldött kedves üdvözlés s jókívánságot hálás szívvel köszönöm. Evek óta szerencsés voltam — körülményeim folytán nem annyiszor ugyan, mint szerettem volna — közvetlenül szemlélni azt a buzgó tevékenységet, mellyel a Kath. Tanügyi Tanács lelkes és munkás testülete szolgálta az egyház és a magyar haza köznevelésének szent ügyét s ami ezzel elválaszthatatlanul összefügg, a nevelői kar erkölcsi és anyagi emelkedésére irányuló nemes törekvéseket.

Hogy egyebet ne említsek, ez maga teljesen elegendő ok arra, hogy állandó nagyrabecsüléssel s igaz szeretettel viseltessem az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács iránt, mely előtt legyen szives Méltóságod őszinte érzelmeimnek s igaz szeretetemenek tolmácsa lenni, mellyel maradtam a szentséges Szív szeretetében:

Nagyváradi, 1915. január hó 12-én, Nagyságodnak szives rokona az Urban: Fetser Antal, legkegy. kin. győri püspök“.

* * *

Itt említjük meg, hogy a pápa a január 22-én tartott titkos konzisztoriumon nevezte ki Fetser Antalt győri püspökké.

Gyűlések a megyeházán. Sopronvármegye thatósági bizottsága febr. 9-én d. e. 10 órakor, az állandó választmány pedig, mely a közgyűlésnek fontosabb tárgyát készíti elő, febr. 5-én d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében gyűlést tart. A tárgysorozat fontosabb pontjai közül kiemeljük a következőket: A vármegye állandó választmányába és mezőgazdasági bizottságába az elhunyt Seligmann Kelemen helyett egy-egy bizotts. tagnak a megválasztása. — A központi választmány újjalakítása. — Ruszt sz. kir. város tiszti nyugdíj-szabályrendelete. — Dr. Lendvay Pál tb. főorvos, csepregi járásorvos, Jeszenszky Mihály lakompaki körjegyző és Antritter Antal kislaludi körjegyző nyugdíjazási ügyei. — Jelentés a vármegyei alkalmazottak részére megszavazott 1000 K segély miképp való felhasználásáról. — Jelentés a néptanítói jutalmazásoknak a rendkívüli viszonyokra való tekintettel a folyó évben való elmaradásáról. — A honvédelmi miniszter hadsegélyző hivatalának köszönete a vármegyéhez a katonák karácsonyára küldött segélyeért. — Abauj-Tornavármegye körlevele a magyar nemzet állami önállóságának megvédése és önálló nemzeti létének továbbfejlesztése ügyében. — Kecskemét város körlevele a háború következtében munkaképtelenné váló vagy elhalálozó katonák és családjuk sorsának biztosítása és emléküik megőrzése ügyében. — Kassa sz. kir. város fölrirta, melyben a hadbavonultakat érintő egyes adóügyi kérdések kormányhatósági szabályozását sürgeti. — Budapest székesfőváros gyűjtése a Vörös Félhold javára. — Az Országos Vörös Kereszt Egyesület hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatalának kérése segélyezés iránt. — Látjuk ezekből a tárgyakból, hogy a vármegye legközelebbi közgyűlése elé igen fontos, a jelentégtelenül érdeklő, aktuális ügyek kerülnek, melyek iránt általános az érdeklődés, aminek következtében bizonyára szépen látogatott közgyűlésre is számíthatunk.

A soproni Katholikus Népszövetség állandó választmánya, vasárnap, folyó évi január hó 31-én d. u. 3 órakor — a Férfiak Máriakongregációja helyiségében (Uj-utca 28. szám.) — ülést tart. Kérjük a t. tagokat, hogy a napirendre kerülő fontos ügyekre való tekintettel teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A Frankenburg Irodalmi Kör 1915. február 1-én (hétfőn) a megyeház nagytermében a városi és a megyei esettek árvái javára mérsékelt helyárok mellett felolvasó-délután rendez. Az előadás d. u. 6 órakor kezdődik. Műsor: 1. A jövő reményégei. Szabad előadás. Tartja: G i e s s w e i n Sándor úr, pápai prelátnak, orszgy. képviselő, a nemzetközi interparlamentáris konferencia tagja. 2. Költemények. Előadja: Cz. Paulay Erzs. úrnő, a budapesti Nemzeti Színház művésznője, 3. Chopin: Andante spianato és Grande Polonaise Brillante. Zongorán előadja: M o h r Jenő zongoraművész úr. 4. Költemények. Előadja: Cz. Paulay Erzs. úrnő, a budapesti Nemzeti Színház művésznője. 5. Liszt: Magyar rohaminduló. Zongorán előadja: M o h r Jenő zongoraművész úr. Helyárok: I. hely 2 K, II. hely 2 K, Karzati ülőhely 2 K, Állóhely a teremben 1 K. A Kör tagjai és családjaik 20% árkedvezményben részesülnek, ha jegyeiket január hó 27-éig megváltják. Jegyek Máhr Árpád úr könyvkereskedésében kaphatók. Figyelemmel a jótékony célra s a magas nívón álló műsorra, meg vagyunk győződve arról, hogy a vármegye közgyűlési terme zsúfolásig tömve lesz. Aki csak teheti, ezen a rendkívül fényesnek ígérkező Haborúsestélyen, illetve felolvasó-délutánon okvetlenül vegyen részt.

A újévi üdvözlések megváltása címén, amint annak idején jelentettük, H a j a s Antal alispán egy felhívást tett közzé. A Hivatalos Lapból örömmel olvassuk, hogy

a fölhívás nem volt a pusztába hiába kiáltó szó. Sopronvármegye nagylelkű lakossága, mint már annyiszor, ismét bőkezűen áldozott a jótékonyaság oltárán. Rövid néhány nap alatt a hadbavonult katonai és polgári egyének segélyezésére alapított új alap céljaira 10.000 (tízezer) koronát meghaladó összeg folyt be. Hajjas Antal alispán a nemeszövület adakozóknak ismételtelen a leg-hálásabb köszönetét tolmácsolta. Fogadják a nemeslelkű adakozók szép, nemes cselekedetükért a segélyezendő árvák nevében a sajtó részéről is a legbensőbb köszönetnyilvánulást.

Fölmentett városi tisztviselők. A honvédelmi miniszter Navratil Nándor, városi főjegyzőt, Huber Aladár, városi közgyámot és Perl Rezső, végrehajtót a népfőlkelői szolgálat alól fölmentette. Mindhármát a b) oszt. népfőlkelők sorozásánál alkalmasnak találták.

Az árvák vagyonának kamatlába. Dr. Kakas János árvaszéki elnök a vármegye Hivatalos Lapja útján közhírré tette, hogy a gyámoltak és gondnokoltak gyámpénztárilag kezelt készpénz vagyona után az 1914. év második felére megállapított kamatláb 5.1% azaz öt és egytized százalék. Oly tekintélyes összeget képviselő kamatláb ez, hogy ezzel az árvák egészen meglehetnek elégedve.

A Soproniaknak 140 vagon gabona. Örömmel regisztráljuk, hogy a polgármester a főispán társaságában több fontos ügyben Budapesten járt, melynek eredménye, hogy a kormány jóvoltából 140 vagon gabonát eszközöltek ki Sopron városa részére. Ennek pedig miként való felhasználása tárgyában vasárnap tartanak értekezletet. Reméljük, hogy ezzel a szörnyű drágaság városunkban némiképen enyhítve lesz.

A lisztuzorások ellen. A kormány erélyes lépésre szánta el magát. Rendeletet adott ki a lisztuzorások ellen és ez a szigorú rendelkezés, ha a rendőrhatalóságok megfelelően fogják alkalmazni, talán lehetővé teszi, hogy meggátoljanak és megtoroljanak a jövőben minden olyan visszaélést, amelylyel az utóbbi hetekben valószínűleg fellázították a fogyasztó közönséget.

Régi idők kiváló harcosát, Nagy László nyngdíjazva volt 1848/49-iki honvédet Nagy Lidia farádi lakos temette el. A miniszterelnök e címen utóbbnevezett 30 korona temetési járulékból részesítette.

A tanítói jutalmazások ügyében Hajjas Antal alispán a következő rendeletet tette közzé: Tudomásvétel és a községi eljárásokkal, egyúttal a községeikben székeli népiszkolai hatóságokkal való közlés véget is tudatom, hogy az idén a rendkívüli viszonyokra való tekintettel tanítói jutalmazásokat nem tartunk. A tanítók igen tekintélyes része ugyanis hadua vonult, egyes osztályok tanító nélkül állanak s vagy

teljesen szünetelnek, részben kisdédvönök oktatnak, vagy más osztállyal összevonva nyerne tökéletlen oktatást, míg igen sok növendék egyáltalán nem jár iskolába, mivel a IV-V-VI. osztályu növendékek miniszteri rendelettel fel vannak mentve a tanítás alól s igen sok helyen élnek is a szülők e kedvezményvel. Mindent összevetve a most folyó tanévet nem tartom olyannak, mely alkalmas volna az érdemes néptanítók jutalmazására s amely tökéletlenül berendezett tanév alkalmul szolgálhatna az igazán érdemes néptanítóknak aggodalom nélküli kiválogatására.

SZINHÁZ.

Ugy látszik, hogy a soproni közönség a színházba való megjelenést illetően nem pontos, mert a **Mozitündér** bemutatása alkalmával, azaz 27-én, szerdán este a fél 8-at bár az óra már rég elűtötte, de a közönségnek még se híre, se hamva. Már attól féltünk, hogy hátha megint üres lesz a ház, de kellemesen csalódtunk. 8 órára a színház egyharmad részben csak mégis megtelt. A **Mozitündérnek** meséje, mint általában az operetteké, egyenlő csaknem a semmivel. Van benne mégis több apróbb epizód, mely a bájos zenével társulva, gyönyörködött, különösen akkor, ha a **Mozitündért**, amint történt is, a szép, előkelő megjelenésű s a pompásan éneklő **Hegyi Lili** kreálja. Az ő személye körül játszódik le a darab. Már az első felvonásban, imponáló külsejével, szép választékos toalettel és arisztokratikus föllépésével áltaiánosságban hatott; fokozódott az elismerés tapsa, amikor erőteljes hangja a színházon végigharsant. Kiváló partnere volt **Sugár Gyula**, aki nagy, nehéz szerepét fényesen oldotta meg. Sajnáljuk, hogy a hebegőt ennek az igazán tehetséges s rutinizott színésznek kellett végigjátszania. De tán egy kevésbé tehetséges színésznek, esetleg rossz alakításával a darab csődöt is mondott volna. Sugárral énekelte **Pásztor Béla** a holdvilágról szóló dalt, melynek szép, melancholikus áriája a szívekbe hatott. A sűrű, lelkes tapsviharra háromszor is el kellett azt énekelniök. A végtelenül kedves dal a szép a jupalla-táncsal szárnyat adott a darabnak. **Budai Ilonka** Gardenes báró szerepében elragadóan kedves volt. Helyes természetű a irakk szépen simult s végtelenül ügyes, öntudatos játéka nagyban fokozta a darab sikerét. **Asztalos Mici** kis szerepében valóságos aranyhal volt. Nem szabad meglepedeznünk **Borbély Sándorról** sem, akinek erős vállára nehezült az egész darab. Igyekezett is Atlas módjára a súlyos teherrel előre. Roskadozva a súly alatt, botlásaival sok derűs pillanatot szerzett. A többi szereplőről nincs semmi különös mondani valónk. Az egész darabban a második felvonás tetszett a legjobban.

Meg nem érdemli Sopron városa, hogy oly kiváló művész játszó a színpadján, mint amilyen **Hegyi Lili**. A **Nebántsvirág** című operettben oly magas színvonalon álló játékot produkált, amelyet Sopronban még nem láttunk. Óriási lelki erejét csodáljuk: hogy tud oly kis közönség előtt oly nagy kedvvel játszani. Az egyik pillanatban mint hófehér lilium, a másikban mint égő, piros róza. Kapott is játékaért egy gyönyörű nagy virágkosarat. Megérdemelte. Kedves mestere akadt **Borbélyban**, aki hálás szerepében eleitől végig minden tulás nélkül pompásan alakított. Szerepét is ma már jobban tudta, játéka ezért kifogástalan volt. **Sugár Gyulán** mintha egy kis kedvetlenséget észleltünk volna; játékában több eleveiséget szerettünk volna látni, de úgy is elég jól megállta a helyét. **P. Lukács Juliska** a fejedelemszönyt méltóságteljesen játszotta. Egy-egy izléstelen mondatról eltekintve az összjátékkal is teljesen meg voltunk elégedve. A különben igen szépen, gördületes tempóban lejátszódott darab mindenestre nagyobb közönséget érdemelt volt. De reméljük, hogy a Sopron városára a rideg közöny képében ráfagyott jégpáncél egyszer csak mégis olvadásnak fog indulni. —*öi.*

Remete Géza. Szabó Ferenc színgazgató mindent elkövet, hogy e nehéz napokban is megfelelőhessen feladatának és a soproni közönség igényeit a legnagyobb mértékben kielégítse. Ennek adta tanujelét akkor, amikor nagy áldozatok árán szerződtette **Remete Géza** művezetőt, főrendezőnek. **Remete Géza** mint színész kiváló, de mint rendező pártatlanul áll a vidéken. Utoljára a pozsonyi és a szabadkai színházaknak volt főrendezője, ahol végtelenül szerették, Szerződtetése igazi nyereséget jelent a soproni színháznak.

Remete Géza mint rendező szombaton mutatkozik be, mikor is a „Kis Gróf“ című, bájos zenéjű operett megy az ő rendezésében, **Budai Ilonkával** a főszerepben. Mint színész vasárnap este mutatkozik be a soproni közönségnek a „Cigány“ c. népszínmű címszerepében.

Ugyancsak a **Cigányban** mutatkozik be **Szabóné Hervey Erzsike** a szintársulat drámai hősnője. **Szabó Ferencné** az ország legelső színpadjain játszott és mindenütt valószínűleg rajongtak érte. Gyönyörű organuma, elsőrendű játéka és előkelő megjelenése a soproni közönséget is bizonyára meg fogja hódítani.

Műsor:

Vasárnap délután: **Cigányprimás**. Vasárnap este: **Cigány**. Hétfő: **Szünet**. Kedd délután: **Mozitündér**. Este: **Bőregér**. Szerda: **Timár Liza**. Csütörtök: **Katonadolog**. Szomb.: **Szibil** (bemutató előadás). Vasárnap d. u. **Katonadolog**. Este: **Magdolna** (Rákossy Viktor paraszttragédiája).

40% gáz-megtakarítás!

Egy igen könnyen kezelhető, új, szab. készülékkel a legszebb fény és 40% gázmegtakarítás érhető el és nagy előnye, hogy Invertégóhoz és mindenféle gázlámpára alkalmas.

Darabja szereléssel 3 kor.
25 drb. lángnál 10% engedmény.

Szállítja a „Berlini Világítási Részvénytárs. Magyarország és a Balkán-államok főraktára:

DRESDNER NÁNDOR
Budapest, VI. Eötvös-utca 25/a szám.

CSARNOK.

A torpedó.

A mai világháboru tengeri csatáiban nagy szerepe jut a torpedónak. Ez a szivar formájú, karcsu löveg, amely az ellenséges hajó páncélzatát átüti s ezáltal a hajót legtöbbször elsüllyeszti.

A különböző mintájú torpedó hossza 6—7 méter, átmérője 45—53 cm, súlya k. b. 1000 kg, óránkénti sebessége 60—65 kilométer, amely gyorsasággal 4—5000 méternyi utat tesz meg, néha azonban csak kevesebbet.

A löveget acélpáncél burkolja. Vizmentes harántlemezek rekeszekre osztják belsését. A legelső rekesz a robbanó fő, ennek elején van az ütőtű, amely a torpedó acélburkolatából is kilátszik, fémcsőben mozog, amelynek végén van a gyutacs. Hogy idő előtti gyújtás ne veszélyeztesse a hajót, azért az ütőtű biztonsági készülékek vannak alkalmazva. Mihelyt az ütőtű az ellenséges hajóba ütközik, abban a pillanatban kilövi a gyutacs a főben levő gránátot,* amely az ellenséges hajó páncélját átütve, néhány méternyire a hajó belsejében legtöbbször a gépházban, vagy a municions kamarában robbanik szét. Ily találat feltétlenül elsüllyeszti a legnagyobb csatahajót is.

A torpedó következő rekeszében sűrített levegő van, a gépeket t. i. ez hajtja, ezt követi az egyensúlyozó

*) Tehát nem a torpedó hatol a hajóba, hanem a robbanó főben levő gránát.

rekesz. Ebben van berendezve az a gépezet, amely a torpedót a kívánt mélységben, 1—4 méterben a víz színe alatt, tartja meg utközben. Következik a gépkamara és végül az uszókamara, amely a torpedót nem engedi elsüllyedni, ha célt tévesztve nem robbanna fel.

A kilövés legtöbbször a víz színe alatt történik. Igen pontos és ügyes a célzó-készülék, be van azon állítva az ellenséges hajó haladó sebessége, iránya, a mi hajónk gyorsasága és a torpedó sebessége. A löveget sűrített levegő veti ki az ágyúcsőből. A vízbe érve propellerje azonnal működni kezd és a „szivar“ a kapott irányban repül az ellenséges hajó felé, amelyen csak ritkán veszik észre közeledtét, (hullámcsik jelzi utját) de már akkor nincs menekvés előle.

A mai típus feltalálásával a torpedó-technika legmagasabb pontját érte el. Eleinte csak a hire volt nagy, de az orosz-japán háboruban majdnem teljesen kudarcot vallott, ez indította a mérnököket egy tökéletesebb torpedó megalkotására, ami sikerült is.

Az U. 9. német tengeralattjáró, valamint a mi tengerészetünk XII. számú vizalatti naszádjá által kilőtt torpedók sikerei fényesen igazolják a mai típus tökéletes voltát.

Németből: K. J. B.

Ifju népfelkelők behívása.

Töpler Kálmán dr. polgármester a következő rendeletet adta ki:

Az 1886. évi XX. t.-c. alapján utasítatnak mindazon népfelkelésre kötelezettek, kik az 1895. és 1896. évben születtek,

valamint azon 1891. évi születésűek, kik sorozó vagy vegyes fölőlvizsgáló-bizottság által 1914. év végéig fegyverképtelennek osztályoztattak, illetőleg katonai, vagy honvéd felőlvizsgáló-bizottság által a közös hadsereg, haditengerészet, a honvédség vagy a csendőrség kötelékéből 1914. év végéig elbocsáttattak, vagy állítási kötelezettségüknek eddig eleget még nem tettek, továbbá azok a 33—36 év közötti egyének, kik időközben a magyar állampolgárságot megszerezték, hogy összeírásuk végett mielőbb, de legkésőbb február hó 5-éig a városi katonai ügyosztályban (városház II. em.) jelentkezzenek.

A jelentkezés altalmával a népfelkelésre kötelezettek netán birtokában levő munkakönyv vagy más, a személyi adatokat feltüntető okmány, illetőleg népfelkelési igazolvány könyv, igazolásul felmutatandó.

Az összeírások végett fentiek szerint jelentkezésre utasított egyének, összeírásuk után az előjárásnak később közléteendő rendelkezéséhez képest folyó évi február hó 18-ikától március hó 24-ig terjedő időközben és helyen népfelkelési bemutató szemlére fognak behivatni és előállíttatni, s ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasak bevonulásuk idejéről hirdetmény útján nyerneket értesítést.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki a népfelkelési bemutató szemlére szóló behívási parancsnak nem tesz eleget, karhatalommal vezettetik elő és a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

Használjunk hadisegély-bélyeget!

Ha önnek nyomtatványra, üzleti könyvre vagy könyvkötő-munkára van szüksége: forduljon teljes bizalommal

PIRI ÉS SZÉKELY

KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSZET ÉS VONALZÓ-INTÉZET

céghez, ahol jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik

Különösen felhívják a lelkési hivatalok, pénzügyintézetek, szövetkezetek és vállalatok figyelmét üzleti könyveikre, amelyek használat alkalmával teljesen kifeküsznek, úgy hogy az irás bennük a legkényelmesebben eszközölhető. Mindennemű könyvkötő-munkák a legcsinosabb kivitelben készíttetnek.

Sopron, Háromházs tér 3 (a városház mellett.)

T Piri és Székely-cég a had-baszallattal való levelezésre szép és rendkívül diszkrét kivitelű I. Ferenc József és Vilmos császár arany dombornyomású arcképével ellátott miniatűr, 9×12 cm. nagyságú

Áboriposta

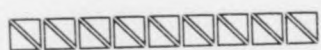
borítékot és levélpapírost hozott forgalomba. Ára levélpapírral együtt 5 fillér, 100 drb. papirkazettában 5 kor. (Vidékre portómentes küldés.)

Kapható: Piri és Székely-cégnél Sopronban, Háromházsér 3. — Máhr Árpád cs. és kir. udv. könyvkeresk., Monsberger Gottfried papirkeresk. Várkerület — és az összes dohánytőzsdékben.

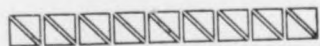
Rohonczi J.
BUDAPEST
VI., SZIV-UTCA 4. SZ.

Parcellázó és ingatlan értékesítő vállalat.

Birtokok parcellázását saját költségeimmel fedezem, úgyszintén azok elcserélését, esetleg eladását csekély díj ellenében pontosan és lelkiismeretesen eszközölöm.

Aki házát, birtokát eladni vagy elcserélni óhajtja, forduljon hozzám.

Minden tudakozásra irodám készséggel és díjtalanul megadja a kellő felvilágosítást

Kiadójog-tulajdonos: Csukovits János.

TÖPFL ANTAL

diszlettfestő és mázó

Szélmalom-utca 6. **SOPRON.** Rákóczy-utca 17.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, mint templomfestéseket stb. minden kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabb és művészi kivitelig. Kívánatra tervrajz és költségvetés.

Alapítattott 1835.

Alapítattott 1835.

HILD LIPÓT

okl. kőműfaragómester és cementárúgyáros

Sopron, Kőfaragó-tér 5. szám.

Ajánlom magamat mindennemű épület- és szobrászmunka, oltárok, szószékek elkészítésére. — **Gazdag raktár kész sirkövekben.** — Nagy raktár mindennemű beton- és cement-árúkbán.

Hirdetések e lapban sikerrel járnak!

Habermann Gyula

díszmű-, norinbergi és játékarúkereskedő

Sopron, Várkerület 81. sz.

Telefon-szám 371.

Ajánlja

nagy raktárát díszmű, norinbergi- és játékárúkbán.

Olcso árak!

Figyelmes kiszolgálás!

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapítattott 1842.

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó leszámítolás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Felek részére nyitva d. e. fél 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig.

Az összes bankügyeletekben legelőnyösebb kiszolgálás. Safekasszák bérbeadása.

Nyomatott Piri és Székely könyvnyomdájában Sopron, Háromházsér 3.